

Rapport gemeentelijke ombudsman

inzake de klacht van de heer O.
over het college van burgemeester en wethouders van
de gemeente Capelle aan den IJssel, afdeling Stadsbeheer

Dossiernummer: 2014.1376

Datum: 3 juli 2015

Klacht

1. De heer O. ondervindt veel overlast van een naaldboom in de openbare ruimte nabij zijn woning. De gemeente heeft voorgesteld om de volgende extra maatregelen te nemen:
 - a. de gemeente zal de boom een extra snoeibeurt geven;
 - b. de gemeente organiseert in het najaar extra schoonmaakrondes rondom de boom en zal de tuin hierbij meenemen;
 - c. de gemeente zal in het naaldvalseizoen de overlast extra monitoren, zodat zij direct extra maatregelen kan nemen als dat nodig is.
2. De heer O. vindt deze voorgestelde maatregelen onvoldoende en is van mening dat het kappen van de boom de enige optie is. De gemeente wil hier niet aan meewerken.

Klacht 1:

De gemeente kan in alle redelijkheid de boom niet laten staan, omdat de boom onevenredig veel overlast en schade voor de heer O. en zijn gezin veroorzaakt. De maatregelen van de gemeente zijn slechts tijdelijke oplossingen voor een structureel probleem.

Klacht 2:

De verantwoordelijke Wethouder (portefeuillehouder Veiligheid, Leefbaarheid, Jeugd en Volksgezondheid) heeft toegezegd dat er desnoods een kapvergunning moest worden aangevraagd als het probleem niet kan worden opgelost. De voorgestelde maatregelen lossen volgens de heer O. het probleem niet op. De heer O. wil dat de gemeente de toezeggingen die de wethouder heeft gedaan, nakomt.

Klachtbehandeling door de gemeente

3. Op 15 september 2014 stuurt de heer O. een e-mail aan de gemeente waarin hij schrijft dat de overlastgevende boom in het openbaar gebied bij zijn woning weg moet. Na overleg met de ombudsman deelt hij op 18 september 2014 aan de gemeente mee dat de gemeente zijn brief van 15 september 2014 moet opvatten als een klacht.

4. Op 22 september 2014 deelt de gemeente aan de heer O. mee dat de gemeenteraad kennis heeft genomen van zijn e-mailberichten, maar geen actie onderneemt zolang de klacht bij de ombudsman ligt.
5. De ombudsman vraagt op 25 september 2014 aan de gemeente Capelle aan den IJssel of zij haar standpunt kan toelichten waarom zij niets doet zolang de klacht bij de ombudsman ligt. De ombudsman stelt immers nog geen onderzoek in, omdat de klacht eerst moet worden afgehandeld door de gemeente.
6. Op 26 september 2014 reageert de gemeente in de richting van de ombudsman. Volgens de gemeente heeft het geen zin om de klacht van de heer O. intern te behandelen. Dat zal niet tot een ander resultaat leiden. Het is in dit geval volgens de gemeente beter als de ombudsman een onderzoek instelt. Op 1 oktober 2014 stuurt de gemeente het dossier over de klacht van de heer O. naar de ombudsman.

Klachtbehandeling door de ombudsman

7. Op 13 oktober 2014 stuurt de ombudsman een brief aan de gemeente Capelle aan den IJssel, waarin hij de gemeente verzoekt op de klacht van de heer O. te reageren en hij de gemeente een aantal vragen stelt.
8. Op 14 november 2014 reageert de gemeente. Deze reactie stuurt de ombudsman op 19 november 2014 om commentaar naar de heer O. Op 1 en 2 december 2014 reageert de heer O. per e-mail op de reactie van de gemeente.
9. Naar aanleiding van de klacht, de interne klachtbehandeling en de resultaten van het onderzoek heeft de ombudsman op 1 april 2015 zijn bevindingen en voorlopig oordeel toegezonden aan de heer O. en de gemeente om hen de gelegenheid te geven op de bevindingen te reageren.
10. Op 24 april 2015 reageert de gemeente Capelle aan den IJssel. De gemeente kan zich vinden in de bevindingen en zal de toezeggingen, die zij eerder heeft gedaan nakomen.
11. Omdat de heer O. niet heeft gereageerd, stuurt de ombudsman op 20 mei 2015 een herinnering aan de heer O. en vraagt hem binnen 2 weken te reageren. Op deze herinnering reageert de heer O. niet.

Bevindingen

12. De ombudsman gaat uit van de volgende feiten en omstandigheden.

13. Aan de achterkant van de woning van de heer O. staat een watercipres. Dat is een bladverliezende conifeer die eerst rood wordt en daarna zijn 'bladeren' laat vallen. De conifeer heeft een brede kroon. De roodbruine bast is vezelachtig met onregelmatige ribbels.

De vruchten van de boom, zijn in Nederland ongeveer in september rijp. In Nederland is de boom te vinden in parken. De exemplaren die in Nederland en België groeien zijn meestal tot 25 meter hoog.

Figuur 1: Cipres in volle bloei

14. De heer O. is in 2009 aan de Henry Moorepassage 45 komen wonen. Op dat moment stond de watercipres daar in deze vorm al. In Capelle aan den IJssel staan in de woonomgeving 101 van deze bomen. Uit een intern onderzoek van de gemeente Capelle aan den IJssel blijkt dat er bij de gemeente 1 klacht over de overlast door een watercipres is ingediend. In dat geval was er sprake van schaduwoverlast. Overigens is die boom niet gekapt.

15. In februari 2014 schrijft de heer O. in een e-mail aan de gemeente dat hij veel overlast ondervindt van de watercipres in het openbare gebied achter zijn woning.

16. Op 21 maart 2014 bekijkt een delegatie van de gemeente bestaande uit de verantwoordelijke wethouder en twee ambtenaren de situatie ter plekke.

17. Op 25 juli 2014 deelt het hoofd van de afdeling Stadsbeheer schriftelijk aan de heer O. mee, dat de overlast ontstaat door overvloedige naaldval en dat de gemeente voorstelt de volgende maatregelen te nemen:

- a. extra snoeibeurt aan de boom;
- b. extra schoonmaakrondes in het najaar inclusief de tuin van de heer O.;
- c. het extra monitoren van de boom in het naaldvalseizoen, zodat gelijk maatregelen genomen kunnen worden.

18. De heer O. deelt in juli 2014 mee dat hij de maatregelen onvoldoende vindt en dat de enige bespreekbare optie het kappen van de boom is. Hij heeft zijn rechtsbijstandsverzekering opdracht gegeven juridische stappen in de richting van de gemeente te nemen.

19. Op 29 juli 2014 dient de stichting Achmea Rechtsbijstand namens de heer O. bij de gemeente een verzoek in om maatregelen te treffen zodat de overlast verholpen wordt.
20. Op 31 juli 2014 antwoordt de gemeente aan de stichting Rechtsbijstand Achmea dat de gemeente een voorstel heeft gedaan om maatregelen te nemen zodat de overlast wordt beperkt. De heer O. heeft dit voorstel afgewezen. Naar aanleiding van dit standpunt van de heer O. heeft de gemeente haar aanbod ingetrokken. De gemeente ziet geen reden om de boom te kappen.
21. De heer O. stelt de gemeente op 3 augustus 2014 aansprakelijk voor de schade (groene aanslag) en de te verwachten schade (lekkage) als gevolg van het in stand houden van de boom.
22. Op 5 augustus 2014 deelt de gemeente mee dat het verwijderen van de groene aanslag regulier onderhoud is en dat de eigenaar daar zelf de kosten van moet dragen.
23. De heer O. schrijft op 15 september 2014 aan het hoofd Stadsbeheer dat de voorgestelde maatregelen niet voldoen, omdat die geen structurele oplossing bieden. Hij wijst erop dat de wethouder had toegezegd dat er een oplossing moest komen en er desnoods een kapvergunning aangevraagd moest worden. Een kopie van deze brief stuurt de heer O. aan de ombudsman.
24. *Standpunt gemeente:*
 - a. De ombudsman is niet bevoegd een onderzoek in te stellen, omdat de klacht betrekking heeft op het algemene beleid van de gemeente. De gemeenteraad heeft een bomenverordening 2006 en een bomenbeleidsplan vastgesteld. Hierin wordt het kap- en onderhoudsbeleid geregeld. Een klacht over de overlast die de heer O. heeft, kan dan ook niet door de ombudsman in behandeling worden genomen. Daarnaast zou de heer O. een civiele procedure tegen de gemeente starten. Hij heeft hiervoor zijn rechtsbijstandsverlener ingeschakeld. Deze is echter nog niet overgegaan tot het opstarten van een procedure.
 - b. Overlast is een persoonlijke beleving. Van andere omwonenden heeft de gemeente het verzoek gekregen om de boom te laten staan. Om aan de heer O. tegemoet te komen, heeft de gemeente voorgesteld extra maatregelen te nemen.

- c. De verantwoordelijke wethouder heeft nadrukkelijk geen toezeggingen gedaan dat er een kapvergunning aangevraagd moest worden. Zij heeft enkel gezegd dat de situatie zal worden beoordeeld.

25. *Standpunt klager:*

- a. Tegen de rechtsbijstandsverlener zegt de gemeente dat zij niet reageert op brieven, omdat hij de ombudsman heeft ingeschakeld en tegen de ombudsman zegt de gemeente dat die niet bevoegd is. De heer O. vindt dat het zijn goed recht is om zo veel mogelijk instanties (rechtshulpverlener, ombudsman) in te schakelen om een oplossing te bereiken voor zijn probleem.
- b. De gemeente voert het reguliere jaarlijkse onderhoud aan de boom niet uit, omdat hij niet akkoord gaat met de voorgestelde maatregelen. De heer O. vindt dat de gemeente het jaarlijkse onderhoud gewoon moet uitvoeren, los van de maatregelen die genomen worden. Wat betreft de voorgestelde maatregelen stelt de heer O. dat dit geen structurele oplossing voor het probleem is. Hij is van mening dat hij en zijn gezin – gelet op de locatie van de boom – onevenredig veel overlast en schade van deze boom ondervinden. Anderen ondervinden die overlast niet om de simpele reden dat die boom niet zo dicht in de buurt van hun huis staat. Daarnaast geeft de gemeente in vergelijkbare gevallen wel een kapvergunning af.
- c. Volgens de heer O. heeft de wethouder wel degelijk gezegd dat er een oplossing moet komen voor de overlast van de boom eventueel door het verplaatsen of kappen van de boom.

Toetsing aan behoorlijkheidsvereisten

26. De ombudsman toetst het optreden van de afdeling Stadsbeheer aan de behoorlijkheidsvereisten:

Redelijkheid

De overheid weegt de verschillende belangen tegen elkaar af voordat zij een beslissing neemt. De uitkomst hiervan mag niet onredelijk zijn.

De overheid verzamelt bij haar handelen de relevante feiten en kijkt naar alle omstandigheden. De verzamelde gegevens worden betrokken bij de belangen die op een zorgvuldige wijze tegen elkaar worden afgewogen.

Betrouwbaarheid

De overheid handelt binnen het wettelijk kader en eerlijk en oprecht, doet wat zij zegt en geeft gevolg aan rechterlijke uitspraken.

De overheid komt afspraken en toezeggingen na. Als de overheid gerechtvaardigde verwachtingen heeft gewekt bij een burger, moet zij deze ook honoreren. De overheid moet rechterlijke uitspraken voortvarend en nauwgezet opvolgen.

Overwegingen

Bevoegdheid

Algemeen beleid

27. Het onderzoek van de ombudsman richt zich in deze klacht niet op het (algemene) bomenbeleid van de gemeente. Het onderzoek richt zich wel op de vraag of de gemeente in dit concrete geval in redelijkheid tot de beslissing is kunnen komen om de watercipres te laten staan. Dat is geen oordeel over het beleid, maar over de uitvoering daarvan.
28. Daarnaast richt het onderzoek zich op de vraag in hoeverre de gemeente toezeggingen heeft gedaan en, als vast zou komen te staan dat er toezeggingen zijn gedaan, of de gemeente die toezegging wel of niet na had moeten komen.
29. De ombudsman is aldus bevoegd een onderzoek naar de klacht van de heer O. in te stellen.

Civiele procedure

30. De mogelijkheid dat een klager een rechtsbijstandsverlener inschakelt of voorbereidende maatregelen neemt om een civiele procedure te starten vormt voor de ombudsman geen belemmering om een onderzoek naar een klacht over eenzelfde gedraging in te stellen. De ombudsman is immers niet bevoegd een onderzoek in te stellen of voort te zetten als de klacht betrekking heeft op een gedraging ten aanzien waarvan een procedure bij een andere rechterlijke instantie dan een bestuursrechter aanhangig is.
31. Nu er geen procedure aanhangig is en er geen andere belemmeringen zijn als genoemd in artikel 9:22 van de Algemene wet bestuursrecht is de ombudsman bevoegd de klacht te onderzoeken.

Klacht 1: De gemeente kan in redelijkheid de boom niet laten staan, omdat de boom onevenredig veel overlast en schade voor de heer O. en gezin veroorzaakt.

32. De ombudsman vindt dat een bepaalde mate van overlast van bomen onderdeel is van het wonen in een woonwijk met bosplantsoen. Dat is de consequentie van deelname aan het maatschappelijk verkeer.
33. De ombudsman stelt vast dat de boom al op zijn plek stond voordat de heer O. aan de Henry Moorepassage kwam wonen.
34. De ombudsman rekent het niet tot zijn taak te bepalen of de boom wel of niet gekapt moet worden. Wel beoordeelt de ombudsman of de gemeente in redelijkheid tot zijn conclusie is kunnen komen de boom niet te kappen. Met andere woorden: ondersteunen de gebruikte argumenten de beslissing dat de boom niet gekapt wordt?
35. De gemeente heeft ter voorbereiding van haar beslissing onderzoek gedaan door de situatie ter plaatse te bekijken.
36. In zijn e-mail van 25 juli 2014 schrijft het afdelingshoofd Stadsbeheer na akkoord van de wethouder, dat de overlast ontstaat door overvloedige naaldval en hij stelt voor een aantal maatregelen te nemen. Hiermee erkent de gemeente dat er sprake is van overlast.
37. De gemeente heeft de heer O. aangeboden om de boom extra te snoeien, extra schoonmaakrondes te maken, ook in de tuin van de heer O. en de overlast te monitoren. Hieruit blijkt dat, hoewel de gemeente heeft besloten de boom niet te kappen, de gemeente wel tegemoet komt aan de klachten van de heer O. door aanvullende maatregelen voor te stellen teneinde de overlast te beperken.
38. De ombudsman is van mening dat de gemeente door de hiervoor genoemde maatregelen aan te bieden voldoende oog heeft voor de overlast die de heer O. ondervindt en voldoende rekening heeft gehouden met zijn belangen.
39. De ombudsman is niet van mening dat uit de conclusie dát er overlast is, per definitie zou moeten volgen dat de boom gekapt moet worden.
40. De klacht over de onderzochte gedraging van de gemeente Capelle aan den IJssel is niet gegrond. De gemeente Capelle aan den IJssel heeft gehandeld in overeenstemming met het behoorlijkheidsvereiste redelijkheid.

Klacht 2: De wethouder heeft toegezegd dat er desnoods een kapvergunning moest worden aangevraagd als het probleem niet kan worden opgelost.

41. De heer O. en de gemeente verschillen van mening over de vraag of de wethouder tijdens het bezoek van 21 maart 2014 een toezegging heeft gedaan dat de boom gekapt zou worden.
42. De ombudsman kan niet vaststellen wat precies gezegd is tijdens het hierboven aangehaalde bezoek omdat er geen verslag is gemaakt van het bezoek. Daarentegen schrijft de heer O. in zijn e-mail van 15 september 2014 aan het hoofd van de afdeling Stadsbeheer en de wethouder, dat de wethouder zou hebben gezegd dat er een oplossing moet komen en dat er desnoods een kapvergunning aangevraagd moet worden. De heer O. maakt onvoldoende aannemelijk dat de wethouder een onvoorwaardelijke toezegging heeft gedaan dat de boom gekapt zou worden.
43. De klacht over de onderzochte gedraging van de gemeente Capelle aan den IJssel is niet gegrond. De gemeente Capelle aan den IJssel heeft niet gehandeld in strijd met het vereiste van een betrouwbare overheid. De gemeente heeft geen verwachtingen gewekt dat de boom gekapt zou worden en heeft zich gedragen in overeenstemming met de behoorlijkheidsnorm van een betrouwbare overheid.

Oordeel

Klacht 1:

De onderzochte gedraging van de gemeente Capelle aan den IJssel, is behoorlijk. De gemeente heeft alle belangen afgewogen en de uitkomst van deze belangenafweging is niet kennelijk onredelijk.

Klacht 2:

De onderzochte gedraging van de gemeente Capelle aan den IJssel is behoorlijk. De heer O. heeft niet aannemelijk kunnen maken dat de gemeente toezeggingen heeft gedaan die door het behoorlijkheidsvereiste betrouwbaarheid worden beschermd.

De ombudsman ziet geen aanleiding om aan zijn oordeel een aanbeveling te verbinden. Wel gaat de ombudsman ervan uit dat de gemeente – als de heer O. dat nog wil – uitvoering geeft aan haar aanbod om maatregelen te nemen, zoals verwoord in de e-mail van het afdelingshoofd Stadsbeheer van 25 juli 2014 :

- een extra snoeibeurt aan de boom;
- extra schoonmaakrondes in het najaar en daarbij de tuin van de heer O. meenemen;
- het extra monitoren van de boom in het naaldvalseizoen, zodat bij overlast en indien nodig, gelijk maatregelen genomen kunnen worden.

De gemeente heeft in haar reactie op de conceptbevindingen verklaard dat zij de hierboven aangehaalde toezeggingen zal nakomen.